

Vurdering af de økonomiske konsekvenser af loven om dyrkningsfrie randzoner og konsekvenserne af, at bræmmerne udgår som en del af harmoniarealet i en miljøgodkendelse med udgangspunkt i en konkret sag.

Thorkild Fink driver en svineejendom med 400 årssøer og en produktion af 12.000 smågrise og 6.400 slagtesvin. Han har en miljøgodkendelse efter Husdyrloven til ejendommen Nr. Hostrup Bygade 15 samt arealerne i hans bedrift under CVR-nr. 45599116.

Da der på bedriften er 12,8 km vandløb op til bedriftens arealer, står Thorkild Fink til at miste godt 10 hektar udbringningsareal, hvis der bliver krav om yderligere otte meter dyrkningsfri bræmmer langs vandløbene. Der er forudsat, at der i forvejen var en to-meter bræmme.

Værditabet på de 10 hektar vurderes til samlet 1,2 mio. kr. Det tabte dækningsbidrag på de 10 hektar i marken udgør 73.000 kr. Derfra skal fraregnes eventuel kompensation, men der skal tillægges eventuelle udgifter til vedligeholdelse af arealerne.

Hvis det ikke lykkes Thorkild Fink at skaffe erstatningsjord, skal produktionen i staldene sættes ned. Det betyder et minus på 60,2 årssøer og dermed en mistet indtjening på 283.000 kr. eller en mistet produktion af 504 slagtesvin, hvilket svarer til 75.000 kr. Det samlede tab som følge af en 10 meter bræmme beløber sig dermed til et beløb på mellem 148.000 kr. og 356.000 kr.

Det er ikke så ligetil for Thorkild Fink i stedet at skaffe ekstra jord.

Ifølge Husdyrloven skal Thorkild Fink anmelde nye arealer for at fortsætte med uændret produktion i staldene. De arealer, der mistes med bræmmerne, er ejede og forpagtede, og dermed skal Thorkild Fink enten eje eller forpagte andre 10 hektar, som han skal anmelde til kommunen.

Hvis kommunen vurderer, at arealerne er mere sårbare end de udgående arealer, skal der meddeles en tillægsgodkendelse, hvilket formodentlig ikke vil få større økonomiske konsekvenser for ham. Kan han ikke købe eller forpagte areal, men skal have gylleaftale, vil kommunen følge Natur- og Miljøklagenævnets praksis, og forlange en § 16 godkendelse af alle arealer i den bedrift, som gylleaftalen indgås med – og at der fra disse arealer ikke må ske en udvaskning, der er større end fra et planteavlsbrug uden udbringning af husdyrgødning.

Som eksempel kan tages en planteavler med 100 ha med traditionelt kornsædskifte. På nuværende tidspunkt er det forholdsvis nemt at få gylle fra ikke-godkendte ejendomme, hvorfor planteavleren formodentlig vil stille en række økonomiske krav for at indgå aftalen. Disse kan forventes at være, at Thorkild Fink betaler for § 16 godkendelsen, og at Thorkild Fink hvert år skal betale kompensation for de ekstra efterafgrøder og/eller reduktion i N-kvote, som planteavleren bliver pålagt i forbindelse med § 16

godkendelsen. De ekstra efterafgrøder skal ikke bare være på de 10 hektar, men kommer til at gælde for samtlige 100 hektar. Erfaringsmæssigt kommer kravet om ekstra efterafgrøder til at ligge på op til 20 procent ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav afhængigt af jordbundstypen.

De eneste alternativer til dette er reduktion af dyreholdet eller afsætning af husdyrgødning til et biogasanlæg, der overtager forpligtelsen til at videreformidle gyllen. Det må forventes, at de nye biogasanlæg der forventes etableret, får samme krav om, at der ikke må ske en udvaskning, der er større end fra et planteavlsbrug uden udbringning af husdyrgødning.